

PHÁT TRIỂN DU LỊCH NÔNG THÔN GẮN VỚI XÂY DỰNG NÔNG THÔN MỚI THỜI CƠ VÀ THÁCH THỨC ĐẶT RA

TS. NGUYỄN HUY PHÒNG (*)

Tóm tắt: Xây dựng nông thôn mới là chủ trương lớn của Đảng, Nhà nước nhằm đem đến cho nông thôn Việt Nam diện mạo mới, với đời sống vật chất và tinh thần của người dân không ngừng được cải thiện, nâng cao. Để công cuộc xây dựng nông thôn mới thành công, đòi hỏi sự vào cuộc của cả hệ thống chính trị với sự quan tâm, đầu tư về nguồn nhân lực, tài lực; đa dạng các mô hình phát triển, trong đó cần phát huy hiệu quả loại hình du lịch nông thôn. Nhận diện những ưu thế và khó khăn, thách thức trong phát triển du lịch nông thôn là việc làm có ý nghĩa để công cuộc xây dựng nông thôn mới sớm về đích như mục tiêu đã đề ra.

Từ khóa: du lịch nông thôn; nông thôn mới; Việt Nam

1 **Thế mạnh của du lịch nông thôn**
Theo *Từ điển du lịch*, du lịch nông thôn là loại hình khai thác các vùng nông thôn như một nguồn tài nguyên và đáp ứng nhu cầu của cư dân đô thị trong việc tìm kiếm không gian yên tĩnh và giải trí ngoài trời. Du lịch nông thôn bao gồm các chuyến thăm vườn quốc gia và công viên công cộng, du lịch đi săn trong khu vực nông thôn, các chuyến đi

tham quan danh lam thắng cảnh và thưởng thức cảnh quan nông thôn, du lịch nông nghiệp⁽¹⁾. Còn theo tác giả Bernard Lane, trong bài viết *Du lịch nông thôn là gì?* đăng trên Tạp chí Du lịch bền vững (quyển 2, số 1-2), thì du lịch nông thôn là loại hình du lịch diễn ra ở khu vực nông thôn, thiết thực cho nông thôn, hoạt động dựa trên những đặc điểm tiêu biểu của khu vực nông thôn với quy mô kinh doanh nhỏ, không gian mở, được tiếp xúc và hòa mình vào thế giới thiên nhiên, những di sản văn hóa, xã hội và văn hóa truyền thống ở làng xã; được phát

(*) Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh

triển và quản lí chủ yếu bởi địa phương, phục vụ lợi ích lâu dài của cư dân trong làng xã⁽²⁾. Như vậy, du lịch nông thôn là loại hình, mà trong đó, cảnh quan, không gian nông thôn, đời sống sinh hoạt nông nghiệp, phương thức canh tác, nghề truyền thống, di sản văn hóa, phong tục tập quán, trang phục truyền thống và con người thôn quê... được xem như nguồn tài nguyên du lịch có sức hấp dẫn lớn đối với du khách tìm đến để trải nghiệm. Du lịch nông thôn là hướng sinh kế mới, tạo ra việc làm cho cư dân nông thôn, góp phần phát huy giá trị, nét đẹp của mỗi làng quê, được thực thi, quản lí chủ yếu bởi người dân địa phương.

Ở Việt Nam, trong mối tương quan với đô thị, thì nông thôn là vùng rộng lớn (chiếm khoảng ¾ diện tích lãnh thổ), nơi tập trung chủ yếu của cư dân nông nghiệp trồng lúa nước⁽³⁾. Trải qua hàng nghìn năm lịch sử, trong quá trình đấu tranh sinh tồn, người dân đã sáng tạo nên nền văn hóa độc đáo với những nét đẹp riêng mà thị thành không thể có. Điều dễ nhận diện vùng nông thôn truyền thống là sự liên kết bền chặt của các chòm xóm, thôn bản, hợp thành làng xã, được bao quanh bởi lũy tre và chiếc cổng làng. Mở rộng không gian của làng là những cánh đồng trù phú với ruộng lúa, bãi mía, nương ngô; là con đê, dòng sông bao bọc xóm làng. Qua cổng làng là sự hiện diện của đình chùa, miếu mạo, lăng tẩm; là gốc đa, giếng nước, sân đình, cầu ao; là những ngôi nhà nhỏ, 2 chái 3 gian, 5 gian; là vườn tược, cây trái xum xuê... Có thể nói, nông thôn đa dạng về cảnh quan, không gian kiến trúc với những sắc màu đặc trưng của từng làng, bản do chủ thể sáng tạo là các tộc người kiến thiết nên, phù hợp với không gian, điều kiện sống và tâm thức cộng đồng.

Nằm trong vùng nhiệt đới gió mùa, nhiều sông suối, kênh rạch, khí hậu nắng nóng mưa nhiều, thiên nhiên ưu đãi với những cảnh đẹp kì thú, hùng vĩ, hoang sơ như các vịnh, vũng, bãi biển, hang động; ruộng bậc thang, những cánh đồng bạt ngàn thẳng cánh cò bay; những khu dự trữ sinh quyển, rừng nguyên sinh với

thảm thực vật và hệ động vật phong phú về chủng loại, số lượng... mang đến vẻ đẹp bình yên của vùng nông thôn Việt Nam. Tuy nhiên, bên cạnh những điều kiện thuận lợi mà tự nhiên ban tặng thì người nông dân trong lao động, sản xuất luôn phải đối diện với các hiện tượng thời tiết cực đoan, thiên nhiên khắc nghiệt, như lụt lội, hạn hán... Vì thế, để sinh tồn, người nông dân, từ rất sớm đã phải sáng tạo, cải biến các phương thức sản xuất, tổ chức đời sống cộng đồng để thích nghi, sống hòa hợp với tự nhiên. Điều đó tạo nên những sắc màu văn hóa trong suy nghĩ, nhận thức, hành động của con người ở mọi phương diện và lĩnh vực của đời sống.

Nông thôn Việt Nam tự hào là nơi phát tích của người Việt cổ, nơi có trữ lượng di sản văn hóa phong phú, gồm di sản vật thể và phi vật thể, góp phần tạo nên vẻ đẹp tâm hồn và bản sắc văn hóa dân tộc. Ở nhiều làng quê, dấu tích những trận đánh của cha ông vẫn còn được lưu giữ trên những bức tường thành, những di tích cách mạng, hào đào, hố bom, cây súng, thùng đạn, khu tưởng niệm và những công trình lịch sử - văn hóa. Bên cạnh đó là những dụng cụ sản xuất, sinh hoạt qua các giai đoạn, thời kì được người dân gửi gắm ý nguyện và tình cảm của mình về khát vọng mùa màng, ước vọng con cái, cuộc sống ấm no, hạnh phúc. Cùng với những di sản vật thể là những nét đặc sắc, độc đáo của hệ thống di sản văn hóa phi vật thể, được thể hiện qua những phong tục tập quán mang đậm dấu ấn của cư dân nông nghiệp, như: trọng thời gian, kinh nghiệm, tự nhiên và đặc biệt là trọng tình với tinh thần cộng đồng, đoàn kết, gắn bó với quê hương xứ sở, như các lễ hội chọi trâu, lễ hội xuống đồng, lễ bỏ mả, lễ hội đua bò, lễ hội cầu mùa...; các phong tục trong tang ma, cưới hỏi, làm nhà; những làng nghề truyền thống; những trang phục rực rỡ sắc màu của cộng đồng 54 dân tộc anh em.

Nói đến vẻ đẹp của nông thôn Việt Nam không thể không nhắc đến chủ thể sáng tạo ra nền văn hóa, đó là những người nông dân cần cù, chịu khó, chăm chỉ, thật thà và tốt bụng. Trong những ngày nông nhàn, họ nghĩ ra nhiều

nghe để làm thêm như đan lát, nung gốm, làm hương, chăn nuôi, dệt vải... và sáng tạo ra nhiều trò chơi dân gian để làm phong phú đời sống tinh thần, nhất là vào dịp lễ tết, hội hè. Những nét giản dị, mộc mạc, chân quê đã tạo nên tính cách, phẩm chất và nét đẹp riêng có của người nông thôn.

Ngày nay, những giá trị, nét đẹp của văn hóa nông thôn vẫn được gìn giữ, bảo tồn và phát huy; đồng thời, không ngừng được bổ sung, tiếp biến tinh hoa văn hóa nhân loại để tô đẹp thêm cho văn hóa làng. Đó là nền tảng, là yếu tố thuận lợi để công cuộc xây dựng nông thôn mới được triển khai thực hiện một cách dễ dàng và nhận được sự đồng thuận, hưởng ứng của người dân. Trong phát triển du lịch, nông thôn Việt Nam có những lợi thế vượt trội với những sản phẩm, nguồn tài nguyên dồi dào trên mọi phương diện để khai thác, tạo động lực cho nông thôn phát triển nhanh, bền vững.

Trước và trong quá trình xây dựng nông thôn mới, nhiều làng quê đã tận dụng, phát huy có hiệu quả nguồn lực du lịch sẵn có của địa phương, ví dụ ở tỉnh Bạc Liêu, với nhiều danh lam thắng cảnh đẹp, như: vườn nhãn cổ, vườn chim Lập Điền (huyện Đông Hải); vườn chim Phong Thạnh Tây (thị xã Giá Rai); vườn chim huyện Phước Long; vườn chim Bạc Liêu (Thành phố Bạc Liêu)... Bên cạnh đó, các vùng sinh thái rừng phòng hộ ven biển; các trang trại nuôi trồng của các hộ gia đình, hợp tác xã, doanh nghiệp; làng nghề làm nông cụ Ngan Dừa (huyện Hồng Dân), làng nghề đan lát Vĩnh Phú Đông (huyện Phước Long), làng nghề chế biến thủy sản thị trấn Gành Hào, làng nghề truyền thống muối Kinh Tư - Long Điền Tây (huyện Đông Hải), tuyến đường sông Vàm Léo (huyện Vĩnh Lợi)... đã được người dân và chính quyền quan tâm đầu tư, xây dựng, trở thành những điểm tham quan hấp dẫn cho du khách, mang lại nhiều lợi thế để người dân nâng cao đời sống vật chất và tinh thần. Với tỉnh Hòa Bình, từ lâu được xem là thiên đường du lịch hấp dẫn, nổi tiếng với 4 mùa lớn: Bì, Vang, Thàng, Động và kho tàng văn hóa phong phú của 7 dân

tộc chủ yếu cùng sinh sống: Mường, Kinh, Tày, Dao, Mông, Hoa... Điều hấp dẫn du khách trong và ngoài nước không chỉ có tiềm năng về đa dạng sinh học, cảnh quan thiên nhiên hoang sơ với núi non hùng vĩ, những hang động có nhiều thạch nhũ, mà đến với Hòa Bình, du khách còn được hòa mình vào nếp sống, sinh hoạt truyền thống của các dân tộc vùng Tây Bắc; tìm hiểu và thưởng thức không gian văn hóa qua các điệu thường rang, bộ mệng của người Mường; điệu khấp của người Thái; điệu khèn của người Mông...; khám phá những món ăn truyền thống, như: cơm lam, canh đắng, thịt nướng, rượu cần và thưởng thức những điệu múa của người Mường, Thái... Việc phát triển nông thôn qua khai thác thế mạnh du lịch của các thôn, bản, tộc người đã mang lại những nguồn thu lớn để Hòa Bình tập trung đẩy nhanh quá trình xây dựng nông thôn mới.

Những năm gần đây, mô hình du lịch sinh thái, du lịch cộng đồng được du khách trong và ngoài nước lựa chọn, tìm đến như là nhu cầu tất yếu để trở về với thiên nhiên, khám phá những nét độc đáo của đồng quê, được trải nghiệm làm người nông dân. Đây là cơ hội để các vùng quê đẩy nhanh loại hình du lịch, dịch vụ phát triển. Có thể kể tới cách làm du lịch của làng gốm Thanh Hà, làng rau An Mỹ, làng chài Cù Lao Chàm, làng bắp Cẩm Nam... đặc biệt là làng rau Trà Quế (Hội An, Quảng Nam), hàng ngày, nơi đây đón hàng trăm du khách trong và ngoài nước đến tham quan, tìm hiểu về nghề trồng rau độc đáo được duy trì từ hàng trăm năm qua. Trong khi đó, ở miền Tây Nam bộ, hàng loạt mô hình tham quan miệt vườn sông nước, những tour trải nghiệm tát mương, bắt cá... cũng được tổ chức và mang lại hiệu ứng tốt với du khách trong và ngoài nước. Tại các huyện nông thôn của Thành phố Hồ Chí Minh, Hà Nội, Lâm Đồng, Vĩnh Phúc... nhiều mô hình nông nghiệp xanh, nông nghiệp công nghệ cao gắn kết với du lịch đã mang lại hiệu quả kinh tế rõ rệt, cải thiện đáng kể đời sống, thu nhập của nông dân. Nhiều sản phẩm du lịch mang đặc trưng văn hóa nông nghiệp các vùng

miền trải dài từ bắc tới nam đã được hình thành đáp ứng nhu cầu tham quan, trải nghiệm của du khách.

Hình thức du lịch cộng đồng, trải nghiệm thực tế, đã giúp cho các địa phương vùng Tây Bắc xây dựng các làng, bản văn hóa du lịch với hệ thống nhà nghỉ homestay, phục dựng những nghi thức, lễ hội cổ truyền, không gian văn hóa của chợ phiên; quy hoạch những cánh đồng hoa, thung lũng và những cung đường đẹp...

Có thể nói, sau 8 năm thực hiện *Chương trình mục tiêu quốc gia về xây dựng nông thôn mới*, 10 năm thực hiện Nghị quyết Trung ương 7 khóa X (năm 2008) về *nông nghiệp, nông dân, nông thôn*, đời sống vật chất và tinh thần của người dân không ngừng được nâng cao, khoảng cách giàu nghèo được thu hẹp; không gian, cảnh quan nông thôn ngày càng khởi sắc. Việc đẩy mạnh loại hình du lịch, dịch vụ gắn với xây dựng nông thôn mới sẽ tạo chuyển biến tích cực cho nông thôn như gia tăng cơ hội việc làm, tạo chuyển biến mạnh về cơ cấu ngành nghề, từ chủ yếu làm nông nghiệp sang kinh doanh, dịch vụ du lịch, từ đó nâng cao thu nhập cho cá nhân và gia đình. Mặt khác, du lịch nông thôn phát triển sẽ mở rộng không gian giao lưu, tương tác giữa thành thị và nông thôn, rút ngắn khoảng cách giàu nghèo và mở ra cơ hội tiếp cận tri thức, thông tin mới của người nông dân. Thông qua du lịch sẽ đánh thức tiềm năng di sản của địa phương, nhiều lễ hội, nghề truyền thống được phục dựng; cảnh quan, môi trường nông thôn sẽ có những chuyển biến theo hướng văn minh, hiện đại... Làm tốt công tác phát triển du lịch nông thôn sẽ mở ra con đường, phương thức quan trọng để công cuộc xây dựng nông thôn mới sớm về đích như mục tiêu đã đề ra.

2. Những thách thức đặt ra

Mặc dù có nhiều lợi thế để phát triển nhưng du lịch nông thôn hiện đang đứng trước *các thách thức* do nhiều nhân tố chi phối.

Thứ nhất, nhận thức của các cấp chính quyền và người dân về du lịch nông thôn còn hạn chế. Nhiều người nghĩ nông thôn là quê

kệch, chỉ có nghề trồng trọt, chăn nuôi; các di sản chỉ ở cấp độ làng nên thiếu sự quan tâm, đầu tư, quy hoạch. Cách làm du lịch cũng chỉ tập trung vào một số danh lam thắng cảnh, di tích lịch sử nổi tiếng mang tầm di sản văn hóa thế giới mà lãng quên nhiều di sản độc đáo hiện diện trên khắp vùng miền. Đối với chủ thể người dân cũng chưa ý thức hết tầm quan trọng của di sản, chưa có sự liên kết, mở rộng giữa các làng, vùng miền; thiếu kinh nghiệm trong quản lý, quảng bá hình ảnh làng quê đến với du khách trong và ngoài nước.

Thứ hai, du lịch nông thôn chủ yếu diễn ra một cách tự phát, thiếu định hướng, quy hoạch. Sự liên kết, phối hợp giữa các cơ quan ban, ngành và địa phương còn mờ nhạt. Người nông dân tự nghĩ, tự làm, tự đầu tư xây dựng những cánh đồng hoa, quả, những khu nhà nghỉ lưu trú; trong khi đó, để phát triển du lịch cộng đồng, du lịch sinh thái đòi hỏi sự phối, kết hợp của nhiều chủ thể với chiến lược phát triển bài bản, quy hoạch chi tiết, rõ ràng. Việc người nông dân tự phát làm du lịch tiềm ẩn nhiều nguy cơ rủi ro, bấp bênh, thiếu bền vững. Vì thiếu tầm nhìn và sự quan tâm nên sản phẩm du lịch nông thôn còn đơn điệu, trùng lặp, thiếu mỹ quan và sự hấp dẫn.

Thứ ba, với nhiều cư dân nông thôn, du lịch vẫn là điều xa lạ. Mặc dù họ là chủ nhân của nhiều nguồn tài nguyên du lịch nhưng lại không biết cách phát huy, tận dụng. Kinh nghiệm, kỹ năng và nghiệp vụ làm du lịch còn yếu do chưa được đào tạo, hướng dẫn. Ở một số vùng có cảnh quan thiên nhiên đẹp, di sản độc đáo nhưng không giữ được chân du khách, vì thiếu những khu nghỉ dưỡng, khu lưu trú. Một số cá nhân tham gia làm du lịch nông thôn lại có tư tưởng làm ăn chộp giật, mang tính thời vụ, không am hiểu lịch sử, văn hóa vùng miền nên không tạo được thiện cảm cho du khách.

Thứ tư, người nông dân vốn quen với ruộng đồng và không gian nhỏ hẹp của chòm xóm, ngại tiếp xúc và chạm với cái mới, vẫn còn mang tâm lý e ngại, bị động khi giao tiếp, ứng xử với du khách nước ngoài. Bên cạnh đó,

những bất đồng về ngôn ngữ, không được trang bị kiến thức, kỹ năng cần thiết trong làm du lịch cũng gây ra những trở ngại nhất định để du lịch nông thôn cất cánh.

Thứ năm, trong bối cảnh hội nhập toàn cầu, nông thôn Việt Nam đang có những chuyển đổi mạnh mẽ, từ xã hội nông nghiệp cổ truyền sang xã hội hiện đại, với quá trình đô thị hóa diễn ra rất nhanh. Những xáo trộn trong đời sống cộng đồng, hiện tượng phi văn hóa bắt đầu xuất hiện; tệ nạn xã hội gia tăng, đạo đức, chuẩn mực xã hội có những diễn biến phức tạp... cũng là một trong những lực cản lớn để xây dựng những làng quê Việt thanh bình, yên ả.

Thứ sáu, những hạn chế trong xây dựng kết cấu hạ tầng đồng bộ, các công trình phụ trợ phục vụ cho du lịch; thiếu tầm nhìn và sự quy hoạch bài bản cũng như sản phẩm du lịch còn đơn điệu; cách làm du lịch thiếu chuyên nghiệp; nguồn nhân lực cho du lịch nông thôn còn yếu là những thách thức lớn cho sự phát triển du lịch nông thôn ở nước ta hiện nay.

3. Một số giải pháp phát triển du lịch nông thôn hiện nay

Để phát triển du lịch nông thôn theo hướng bền vững, góp phần làm nên thành công của công cuộc xây dựng nông thôn mới, tạo những chuyển biến quan trọng để nông thôn Việt Nam ngày càng giàu đẹp, văn minh, trước hết cần thực hiện đồng bộ **một số giải pháp cơ bản** như:

Một là, nâng cao nhận thức của các cấp ủy đảng và chính quyền địa phương cũng như người dân về vai trò, tầm quan trọng của du lịch cộng đồng, du lịch sinh thái - nhân văn đối với sự phát triển bền vững của làng quê Việt nói riêng và sự phát triển của đất nước nói chung. Việc quan tâm đầu tư và tạo cơ hội thuận lợi để phát triển nhanh “ngành công nghiệp không khói” - loại hình du lịch nông thôn, sẽ có tác động lớn làm thay đổi diện mạo đời sống và sinh kế của người dân quê, mang lại cho họ cuộc sống ấm no, hạnh phúc. Muốn vậy, cần huy động sức mạnh tổng hợp của nhiều nguồn lực, sự tham gia, hưởng ứng của các cấp, các ngành, đặc biệt là người dân với việc khai thác,

phát huy có hiệu quả nguồn tài nguyên du lịch nông thôn gắn với xây dựng nông thôn mới. Quyết tâm hoàn thiện đồng bộ các tiêu chí về kinh tế, văn hóa với việc hình thành các làng văn hóa, khu du lịch văn hóa, tạo điểm nhấn khác biệt cho bức tranh nông thôn qua con đường du lịch. Để thực hiện tốt điều đó, trước hết cần quán triệt sâu rộng, chủ trương của Đảng, chính sách của Nhà nước về phát triển văn hóa vùng nông thôn, trong đó cần tiếp tục thực hiện Nghị quyết Trung ương 7 khóa X (năm 2008) về *nông nghiệp, nông dân, nông thôn*; Nghị quyết Trung ương 9 khóa XI (năm 2014) về *xây dựng, phát triển văn hóa và con người Việt Nam đáp ứng yêu cầu phát triển bền vững đất nước*; *Đề án Phát triển văn hóa nông thôn đến năm 2015, định hướng đến năm 2020 của Chính phủ (năm 2010)*; *Chương trình mục tiêu quốc gia xây dựng nông thôn mới giai đoạn 2016 - 2020 của Chính phủ (năm 2016)*. Đặc biệt, cần cụ thể hóa chương trình hành động được nêu trong Nghị quyết số 08-NQ/TW, ngày 16/01/2017 của Bộ Chính trị về *phát triển du lịch trở thành ngành kinh tế mũi nhọn*, trong đó nhấn mạnh quan điểm: “Phát triển du lịch trở thành ngành kinh tế mũi nhọn là định hướng chiến lược quan trọng để phát triển đất nước... Phát triển đồng thời cả du lịch quốc tế và du lịch nội địa; tạo điều kiện thuận lợi để nhân dân và du khách quốc tế tham quan, tìm hiểu, khám phá cảnh quan, di sản thiên nhiên và văn hóa của đất nước; tôn trọng và đối xử bình đẳng đối với khách du lịch từ tất cả các thị trường. Phát triển du lịch bền vững; bảo tồn và phát huy các di sản văn hóa và các giá trị truyền thống tốt đẹp của dân tộc; bảo vệ môi trường và thiên nhiên; giải quyết tốt vấn đề lao động, việc làm và an sinh xã hội; bảo đảm quốc phòng, an ninh, trật tự an toàn xã hội”⁽⁴⁾. Đây được xem là trách nhiệm của cả hệ thống chính trị trong việc đẩy mạnh phát triển loại hình du lịch, trong đó có du lịch nông thôn.

Hai là, đối với vùng nông thôn, cần có chiến lược, đề án cụ thể về phát triển du lịch gắn với công cuộc xây dựng nông thôn mới.

Cần nghiên cứu, điều tra, lập quy hoạch tổng thể về các địa điểm, vùng miền nông thôn có lợi thế, nguồn tài nguyên du lịch phong phú để đầu tư xây dựng với kế hoạch và chiến lược cụ thể. Tránh cách làm manh mún, tự phát, đầu tư dàn trải, mà cần có trọng tâm, trọng điểm, tạo những điểm nhấn trên bản đồ du lịch nông thôn với sự kết nối chặt chẽ, liên kết, phối hợp giữa các tỉnh thành; hình thành các tour, hành trình khám phá du lịch nông thôn, hành trình tìm về di sản, những chuyến về nguồn có ý nghĩa.

Ba là, cần có sự phối hợp chặt chẽ của các cấp, các ngành, nhất là sự tham vấn của Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch, Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn, Bộ Kế hoạch và Đầu tư trong việc xác định các sản phẩm du lịch tiêu biểu của các làng, vùng miền, gắn du lịch với phát triển nông nghiệp bền vững. Bên cạnh đó, cần đẩy mạnh chuyển đổi cơ cấu ngành nghề, đào tạo nguồn nhân lực tại chỗ, thu hút và phát huy vai trò chủ thể của người dân địa phương trong việc kết hợp đầu tư làm du lịch với các hình thức phục vụ đa dạng, các công trình phụ trợ phục vụ tham quan, nghỉ dưỡng, khám phá nông thôn được đầu tư xây dựng nhằm phục vụ tốt nhất nhu cầu du lịch và giữ được chân du khách. Đồng thời, tăng cường nguồn lực tài chính và nguồn nhân lực có chuyên môn, trình độ, thông thạo ngoại ngữ, am hiểu về du lịch nông thôn để tư vấn, hỗ trợ các địa phương xây dựng các mô hình du lịch phù hợp, có hiệu quả.

Bốn là, du lịch nông thôn cần tránh cách làm rập khuôn, thời vụ, giả tạo, cần gắn kết nhu cầu du lịch với bảo tồn di sản văn hóa truyền thống địa phương. Phát huy và lan tỏa những giá trị văn hóa tốt đẹp trong phong tục, tập quán, lễ hội, tín ngưỡng dân gian; gìn giữ không gian, cảnh quan môi trường trong lành, tự nhiên, thân thiện, thanh bình. Phát triển các mô hình sản xuất chuyên canh, chuyên nghiệp với những giống cây trồng đặc trưng, tạo thương hiệu và sức hấp dẫn cho sản phẩm du lịch. Bằng những kênh truyền thông, cần giới thiệu, quảng bá mạnh mẽ hình ảnh, đặc sản địa phương và nét đẹp của truyền thống lịch sử - văn hóa,

con người vùng nông thôn đến với bạn bè và du khách trên thế giới, để ngày càng có nhiều người tìm đến nông thôn Việt Nam tìm hiểu, khám phá, trải nghiệm.

Năm là, cần học tập, vận dụng những mô hình, phương thức khai thác, phát huy giá trị văn hóa du lịch nông thôn của các nước trong khu vực và quốc tế, như Nhật Bản, Hàn Quốc, Thái Lan, Trung Quốc, Pháp... Trong xu thế phát triển hiện nay, cần bảo tồn những vùng văn hóa, những ngôi làng cổ truyền trong mối quan hệ hài hòa với đô thị, văn minh; kết hợp vẻ đẹp truyền thống và hiện đại, quá khứ và tương lai; đồng thời không ngừng học hỏi, tiếp thu tinh hoa văn hóa thế giới để làm giàu cho văn hóa, du lịch nông thôn Việt Nam.

Có thể nói, với truyền thống lịch sử - văn hóa lâu đời, nguồn trữ lượng tài nguyên du lịch phong phú, đa dạng; người dân quê thân thiện, mến khách..., nông thôn Việt Nam hội tụ nhiều vẻ đẹp du lịch tiềm ẩn để khai thác, phát huy, nhất là trong bối cảnh cả nước chung tay xây dựng nông thôn mới, nhằm đem đến cho làng quê Việt những cơ hội mới để phát triển, đi lên. Phát triển du lịch nông thôn là hướng đi mới và là một trong những giải pháp quan trọng để nông thôn Việt Nam phát triển bền vững. Nắm bắt những lợi thế sẵn có, khắc phục trở ngại, thách thức để du lịch nông thôn không ngừng đổi mới, sáng tạo, cùng với các nguồn lực khác đẩy nhanh tốc độ phát triển để phấn đấu đến năm 2045 đưa Việt Nam sẽ trở thành nước công nghiệp phát triển hiện đại như Nghị quyết của Đảng đã đề ra □

⁽¹⁾ *Encyclopedia of tourism*, 2000, Routledge, pg. 514-515

⁽²⁾ Bernard Lane (1994), *What is rural tourism?*, Journal of Sustainable, Publisher: Routledge, pg. 7-21

⁽³⁾ Theo báo cáo của Tổng Cục thống kê, năm 2017 dân số nông thôn là 60,8 triệu người, chiếm 64,9% dân số cả nước (dân số cả nước năm 2017 ước tính là 93,7 triệu người)

⁽⁴⁾ Nguồn: <https://vov.vn/chinh-tri/dang/nghi-quyet-ve-phat-trien-du-lich-tro-thanh-nganh-kinh-te-mui-nhon-586961.vov>